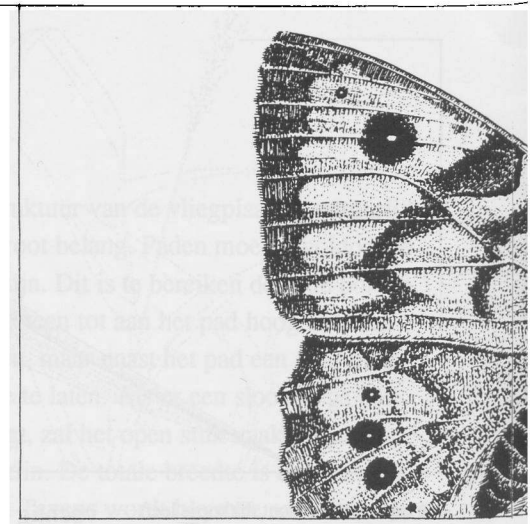

Elk vlindertje onderscheidt zich door zijn gedrag van andere soorten. De Argusvlinder bijvoorbeeld is sterk territoriaal en loert op alle concurrerende vlinders die zijn terrein binnendringen.

Aan de Argusvlinder

Voor een beginnende vlinderaar valt het niet mee om vlindersoorten te herkennen en menigeen zinkt de moed al in de schoenen bij het zien van de bladzijden met blauwtjes en parelmoervlinders in de vlindergids. Maar als je weet op welke kenmerken je moet letten, waar bepaalde vlinders voorkomen en wanneer zij vliegen, valt het op naam brengen meestal reuze mee. Veel vlindersoorten zijn vernoemd naar uiterlijke kenmerken en dat maakt determineren natuurlijk een stuk eenvoudiger. Zo komt ook de Argusvlinder (*Lasiommata megera*), aan

zijn Nederlandse naam.

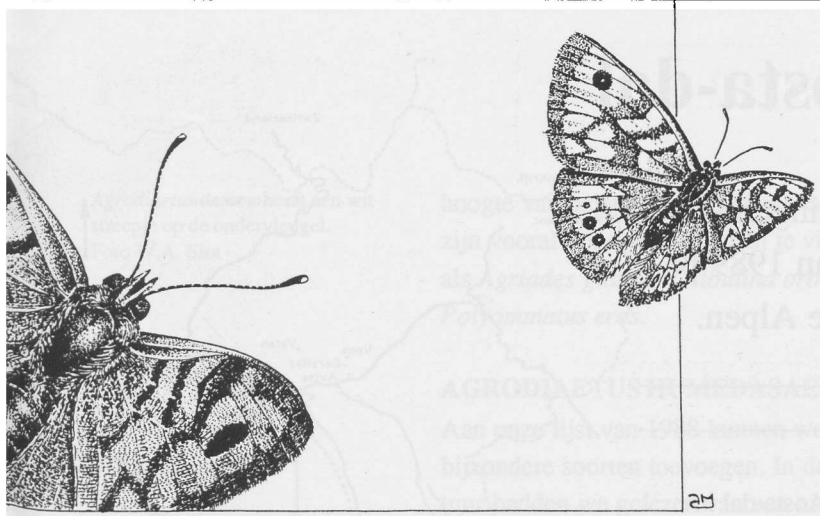
Als de vlinder de vleugels tegen elkaar klapt, zien we op de ondervleugel een patroon van vele 'oogjes' op de bruine 'schors'-tekening. Door dit kenmerk onderscheidt de Argusvlinder zich van andere soorten van de Zandoogjesfamilie en dankt er zijn naam aan. Argus, een figuur uit de Griekse mythologie, had duizend ogen aan welke niets kon ontsnappen. Zeus had dit bijzondere creatuur uitgezocht om zijn minnares Io te bewaken. Denk ook maar aan de Nederlandse zegswijze: iets met Argusogen bekijken.

Hoewel de 'ogen' aan de onderkant van de vleugels uiteraard niets kunnen zien, is er weinig dat aan de aandacht van de Argusvlinder kan ontsnappen. De mannetjes houden er een territorium op na en indringers worden niet geduld. We kunnen het mannetje dan ook vaak langs de grenzen van zijn gebied zien patrouilleren. Soms stelt hij zich verdekt op om dan plotseling tevoorschijn te komen als een rivaal het lef heeft om te dicht bij te komen. Agressief wordt de indringer verjaagd.

Ook op de bovenzijde van de vleugels komen we 'oogjes' tegen. Zij zijn zwart met een wit puntje. Op de voorvleugel prijkt er één, op de achtervleugel vier. Dit soort 'ogen' is een beproefd middel om vijanden mee af te schrikken. In de insectenwereld komt dit verdedigingsmiddel vaker voor. Denk ook maar eens aan de Dagpauwoog. Zodra een belager naderbij komt, klapt de vlinder de vleugels open, waardoor de agressor ineens dreigend wordt aangestaard door een paar grote ogen. Veel vijanden worden zo door de schrik verlamd, dat de vlinder de

Nadat hij vele mannetjes heeft moeten verjagen, vindt het mannetje van de Argusvlinder eindelijk een vrouwtje. Na de balts vangt de paring aan
Foto Kars Veling

ler ontsnapt niets

tijd heeft er vandoor te gaan. De 'oogjes' vormen bovendien een prima afleidingsmanoeuvre: een geschrokken vogel pikt eerst op ogen om een vijand uit te schakelen. De vlinder heeft echter weinig last van een gat in het 'oog' op zijn vleugel.

De bovenzvleugels van de Argusvlinder zijn oranje gekleurd, met een bruin strepenpatroon. Het mannetje is iets donkerder gekleurd en heeft bredere en donkerder strepen dan het vrouwtje. De breedste streep op de bovenkant van de voorvleugel van het mannetje bestaat uit zogenaamde *geurschubben*. Deze geurschubben zijn belangrijk bij de voortplanting.

Het mannetje en het vrouwtje herkennen elkaar voornamelijk op zicht. Het mannetje is, zoals hierboven is geschetst, erg territoriaal ingesteld en houdt vaak op een kale plek voorbijfladderende vlinders goed in het oog. Andere mannetjes verjaagt hij agressief, maar vrouwtjes worden hoffelijk

De oogjes aan de bovenkant van de vleugels schrikken vijanden af en leiden ze om de tuin.
Foto Kars Veling

onthaald. Als de twee elkaar aardig vinden, kan de balts gaan beginnen. Dan gaan de geurschubben een rol spelen: zij scheiden een stimulerende stof af. Dergelijke stoffen worden *feromonen* genoemd. Het feromoon zet de dieren aan tot seksuele activiteiten en waarborgt zo een rijk nakomeling-schap.

Rond deze tijd van het jaar kunt u de Argusvlinder trouwens gemakkelijk tegenkomen. Het dier komt in heel Ne-

derland voor. Hij vliegt in drie generaties van april tot november, met pieken rond eind mei en half augustus. U kunt het best gaan zoeken langs wegbermen, in open grasland en langs paden. In deze gebieden vindt de vlinder voldoende bloemen om nectar uit te halen en planten om de eieren af te zetten. De rupsen van de Argusvlinder leven namelijk op allerlei grassoorten. Dat zijn meestal geen bijzondere soorten; de rups is tevreden met heel gewone grassen als Straatgras, Kropaar en

Kweek. Het diertje eet trouwens voornamelijk 's nachts. De rups brengt de winter door tussen het gras.

Bij het zoeken naar de Argusvlinder moet u vooral kale plekken op de grond of op muren goed in de gaten houden. Op deze plekken kan de vlinder genoeg zonlicht opvangen om warm te worden. Zoals u weet kunnen vlinders alleen vliegen als zij warm genoeg geworden zijn. Vlinders hebben niet, zoals wij, een ingebouwd kachel-tje. De Duitse naam van het dier wijst overigens op de favoriete plekjes van de Argusvlinder; onze oosterburen noemen hem *Mauerfuchs*, hetgeen muurvos betekent. Heeft het dier genoeg zonne-energie verzameld, dan fladdert hij de wereld in. Dat doet hij opvallend snel en laag boven de grond. Rusteloos vliegt hij van bloem naar bloem om voedsel te zoeken of om zijn territorium te inspecteren.

Zoals bij alle vlinders het geval is: als u er eenmaal één gezien hebt, herkent u ze overal. Met de Argusvlinder zal het niet anders zijn, zeker niet met de zoekkaart van De Vlinderstichting in de hand. Succes ermee!

Kars Veling en Adrie Otte

SUMMARY

A description of *Lasiommata megera* and where to find it. One of the distinguishing marks of this common butterfly are the eye-spots on the wings which serve as a protective device against potential predators.